

ختنه کردن مردان و پیش‌گیری از ابتلا به ویروس اچ آی وی

مقدمه:

در پایان سال 2006 میلادی، مجموع 39.5 میلیون نفر مبتلا به ویروس اچ آی وی بوده و حدوداً 4.3 میلیون نفر به تازگی به این ویروس آلوده شده بودند. با وجود چنین امار دهشتناکی، پیشگیری و جلوگیری از ابتلا به بیماری ایدز باید در اولویت قرار گیرد. در این راستا، تلاش‌های بیشماری برای یافتن روش‌های نوین برای جلوگیری از ابتلا به ویروس در راستای تقویت مجموعه روش‌های شناخته شده موثر برای جلوگیری از ابتلا به ویروس انجام شده است. در ماه مارس سال 2007 میلادی، مرکز بهداشت جهانی (WTO) و پروژه مشترک سازمان ملل در رابطه با ایدز و ویروس اچ آی وی و با به اختصار (UNAIDS) به برنامه‌های جلوگیری از ابتلا به ایدز و سیاست‌های اتخاذ شده برای آن پیشنهاد کرد تا ختنه کردن مردان را به عنوان یک راهکار دیگر برای جلوگیری از ابتلای مردان به ویروس توسط شریکان جنسی آلوده برسمیت بشناسند.

ختنه کردن مردان یک جراحی ساده برای برداشتن بخشی یا همگی پوسته خارجی آلت جنسی در مردان می‌باشد. این جراحی یکی از قدیمی‌ترین و رایج‌ترین روش‌های جراحی در سطح دنیاست که بنا بر دلایل مختلف مذهبی، فرهنگی، اجتماعی و یا درمانی انجام می‌شود. امروزه ختنه مردان به عنوان یکی از روش‌های بالقوه برای پیش‌گیری از انتشار ویروس بیماری ایدز مورد ارزشیابی قرار گرفته شده است. در واقع، نتایج مشاهدات مطالعات نشان داده است که ختنه کردن مردان تا حدی (و نه بطور کامل) در روابط جنسی با غیر هم‌جنس باعث پیش‌گیری از ابتلا به ویروس می‌گردد. اگرچه این تصور غلطی خواهد بود اگر مردانی که ختنه شده‌اند تصور کنند که تنها به سبب ختنه بودن در برابر بیماری مصون هستند. برخی از مردان بر اساس این برداشت غلط دست به رفتارهای پرخطر جنسی می‌زنند که نتیجه آن ابتلا به بیماری است. ذکر این نکته حایز اهمیت است که ختنه کردن یک شیوه مراقبتی نیست بلکه تنها روشی است که با اجرای آن احتمال ابتلا به بیماری کاهش می‌یابد.

دستاوردها:

از سال 1980، بررسی‌های تعدادی از مطالعات نظری نشان داد که درصد ابتلای مردان ختنه شده به ویروس ایدز کمتر از مردان ختنه نشده است. اولین پژوهش آماری - تصادفی انجام شده در آفریقای جنوبی نشان داد که ختنه کردن 61 درصد فاکتور محافظتی برای مردان در روابط جنسی با غیر هم‌جنس فراهم می‌سازد. آزمایش در سال 2005 زمانیکه که بررسی نتایج 60 درصد کاهش ابتلا به ایدز را در مردان ختنه شده نشان داد، متوقف شد.

آزمایش دیگری در شهر کیسومو در کشور کنیا نشان داد که ختنه مردان بالغ خطر ابتلا به ویروس اچ آی وی را به میزان 53 درصد کاهش داد. اگرچه نتیجه مشخصی در رابطه با اینکه ختنه مردان تأثیری در میزان

ریسک انتشار ویروس دارد حاصل نشد. آزمایش دیگری در کشور اوگاندا شهر راکایی نشان داد که ختنه کردن مردان تا 48 درصد خطر ابتلای مردان به ویروس را کاهش داد اگرچه مانند آزمایش قبل نتیجه مشخصی در رابطه با اینکه ختنه کردن مردان تاثیری در جلوگیری از انتشار بیماری دارد یا خیر نداد.

در هر سه مورد آزمایش تجربی کنترل شده و کاملاً انتخابی، نرخ شیوع بیماری در گروهی که مردان ختنه شده در مقایسه با مردان ختنه نشده پای‌تری بود ولی در هر حال نرخ ابتلای به بیماری همچنان بالا بود.

مطالعه دیگری توسط گروهی از محققان دانشگاه جان هاپکینز در حال انجام در کشور اوگاندا است به تحلیل اثرات ختنه کردن مردان و رابطه آن با میزان ریسک انتقال HIV به شریک جنسی مونث آنها می‌پردازد.

اگرچه تاثیر ختنه کردن در کاهش ریسک انتقال بیماری در بین مردانی که رابطه جنسی با هم جنس خود را دارند تاکنون در یک بررسی پژوهشی مورد بررسی قرار گرفته نشده است.

ساختار بیولوژیکی:

متخصصان چندین مکانیسم ممکن را برای توجیه دلیل اینکه، چگونه ختنه کردن مردان امکان اینکه خطر آسیب پذیری مردان را به ویروس ایدز در رابطه با جنس مخالف کاهش می‌دهد، در نظر گرفته‌اند.

- سطح غشای داخلی پوست ختنه گاه دارای تجمع بالایی از سلول است که ویروس ایدز آنها را مورد هدف قرار می‌دهد. سلولهای نظیر LANGERHANS و CD4 + T. جدا کردن پوسته سطحی به طور چشمگیری تعداد سلولهایی که ویروس ایدز می‌تواند مورد حمله قرار دهد را کاهش میدهد.
- ویروس ایدز از طریق پوست و دیگر عوامل بیماریزا ممکن است در محیط پوشیده، مرطوب و داخلی پوسته ختنه گاه برای مدتی زنده بمانند. حذف این محیط مستعد برای رشد عوامل بیماریزا، توانایی آنها را برای زنده ماندن کاهش می‌دهد.
- آماس یا التهاب و یا خراشیدگی بافت نازک ختنه گاه در هنگام نزدیکی ممکن است تسهیل کننده حمله ویروس ایدز به بدن شود. ختنه کردن باعث جلوگیری از این امر میگردد.
- به علاوه مطالعات مختلف ختنه کردن مردان را به نسبت کمتر ابتلا به بیماری سفلیس و دیگر بیماریهای جنسی که باعث ایجاد زخم های تناسلی گشته و خطر ابتلا به ویروس ایدز را افزایش می‌دهند، مرتبط می‌دانند. به عنوان مثال یک نمونه مطالعه در تانزانیا دریافت که نسبت ابتلای مردان ختنه شده به بیماری سفلیس نصف مردان ختنه نشده می‌باشد.

اینگونه پیش بینی شده است که انتشار نتیجه پژوهش‌ها در رابطه به ختنه مردان علاقه منجر به تشدید علاقه عموم مردم، سیستم‌های دولتی و سیستم‌های غیر دولتی (NGO) در برخی کشورها برای ختنه کردن مردان و افزایش تقاضا برای رایه این سرویس می‌گردد. دولت‌ها، با در نظر گرفتن چه و چگونگی افزایش عمومی دسترسی مناسب و بهداشتی به خدمات ختنه کردن مردان در جامعه، مد نظر داشته باشند تا تدابیری اتخاذ کنند که ختنه کردن مردان در متن برنامه‌های اصلی پیش‌گیری از ابتلا به بیماری ایدز باشد. در عین حال باید توجه داشت که خطر ختنه کردن غیر اصولی بالا است اگر ایمن و اصولی بودن اینکار در راس اهمیت قرار نگیرد.

کشورهایی که پس از در نظر گرفتن اصول اخلاقی، حقوق افراد، منابع مالی و انسانی و سلامت و دیگر مسایل مربوط، تصمیم به گسترش خدمات ختنه کردن مردان می‌گیرند باید از این امر اطمینان حاصل کنند که اینکار به گونه‌ای اخلاقی و متناسب با فرهنگ آن کشور و به صورت بهداشتی و ایمن انجام می‌پذیرد.

نتیجه‌گیری:

پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که ختنه کردن مردان موثر در کاهش انتقال جنسی اچ‌ای وی از زنان به مردان است. تاثیر محافظت نسبی ختنه کردن مردان بطور قابل ملاحظه‌ای یکسان در سراسر مطالعات شهودی (زیست محیطی، مقطعی و کوهورت) و همچنین سه آزمایش تجربی انجام شده در مجموعه و گروه‌های متفاوت است.

با این حال، ختنه کردن مردان محافظت و ایمنی کامل و صد در صد را در مقابل عفونت اچ‌ای وی ارائه نمی‌دهد. مردان ختنه شده هنوز هم می‌توانند آلوده به ویروس شده و اگر دارای اچ‌ای وی مثبت باشند می‌توانند شرکای جنسی خود را به ویروس آلوده کنند. باید خاطر نشان کرد که ترویج و فراهم کردن ختنه امن و بهداشتی در مردان نمی‌تواند جایگزین دیگر روش‌های موجود پیشگیری از انتقال اچ‌ای وی به جنس مخالف گردد ولی می‌توان از این روش به عنوان یک استراتژی اضافه بهره برد.

لازم است دوباره متذکر شویم که هرگز نباید روش ختنه کردن مردان را به عنوان روش جایگزین برای روش‌های شناخته شده جلوگیری از ابتلا به عفونت اچ‌ای وی بکار برد اما می‌توان آنرا به عنوان بخشی از برنامه جامع پیشگیری از ویروس در نظر گرفت. علاوه بر این بسیار مهم است تا اطمینان حاصل شود که اطلاعات شفاف و صحیح و همچنین استراتژی‌های ارتباطات جهانی، منطقه‌ای و ملی در ادامه نیاز برای بکار بردن دیگر روش‌های پیشگیری از اچ‌ای وی بکار برده می‌شود. این اطلاع رسانی بسیار حایز اهمیت است چرا که باعث پیشگیری از گسترش فرض غلط احساس امنیت و مصونیت در مردان ختنه شده گردیده و از درگیر شدن این مردان در رفتارهای پرخطر جنسی بر اساس این احساس امنیت کاذب که باعث از بین رفتن حفاظت جزئی آنان در مقابل بیماری درارند

جلوگیری می نماید. در عین حال، ترویج ختنه مردان به عنوان یک روش برای جلوگیری از بیماری اچ ای وی نیازمند آن است که :

- ❖ ختنه کردن مردان باید به عنوان بخشی از بسته جامع پیشگیری از اچ ای وی بکار برده شود،
- ❖ خدمات بهداشتی نیاز به تقویت خود برای ارائه خدمات با کیفیت بهداشتی و لیمن را هستند،
- ❖ برنامه ریزان باید رویکردهایی برای تصدیق ختنه به عنوان یک حق انتخابی در نظر بگیرند،
- ❖ خدمات ارائه شده باید متناسب با فرهنگ جامعه باشد.

منابع :

1- سازمان بهداشت جهانی و برنامه ایدز سازمان ملل متحد توصیه هایی از طرف متخصصین در مورد ختنه کردن مردان برای پیشگیری از اچ ای وی اعلام میکنند.

<http://www.who.int/hiv/mediacentre/news68/en/index.html>

2- سازمان جهانی بهداشت ، برنامه ایدز سازمان ملل. اطلاعات جدید در مورد ختنه مردان و پیشگیری از اچ آی وی : خط مشی و مفاهیم برنامه : نتیجه گیری و توصیه ها

<http://www.who.int/hiv/mediacentre/infopack en 1.pdf>

3- سازمان بهداشت جهانی . بسته بندی اطلاعات در مورد ختنه مردان و پیشگیری از اچ آی وی ؛

<http://www.who.int/hiv/mediacentre/infopack en 1.pdf>

4- برنامه ایدز سازمان ملل ، سازمان بهداشت جهانی. ختنه مردان و اچ آی وی : تحولات اخیر ؛

<http://data.unaids.org/pub/FactSheet/2007/20061229 mc fs en.pdf?preview=true>

5- وکلا برای جوانان. نوشته شده توسط کتی اوبسورن

<http://www.advocatesforyouth.org/publications/factsheet/fsmalecircumcision.htm>

ترجمه شده توسط : آزاده مهرابی